

Konczek József

Arcom benned

Én istenem, jó istenem
arcom benned föl ismerem,
bátyámét is föl ismerem,
ha én volnék, lennék velem,
de ő nincsen, messze vitték,
határon túl tüdön lótték,
hazahozták, megműtötték,
fényképét a falra tették.
Nem hiányzott ő a sornak,
jó sorába belesorvadt,
kiszárítva lelkét, testét,
hallgasson csak, megeskették,
forró lázak, hideg lázak
ne adhatnák okát gyásznak,
késő este, kora éjjel
Dráva-parton ezüst fényben,
Át kell menni, túl a folyón,
„De az nekem nem otthonom!”
„Kapsz majd érte szabadságot,
legyőzheted a halálot!”

Én istenem, jó istenem,
Apám arcát föl ismerem,
Ez az arcom, fönn északon
Gázolt ő is át egy folyón,
Gázolt ő is át egy folyón,
Jeges vízű hűs Ipolyon
„Mert itt van az én otthonom,
de ott fönn is az otthonom”
S menni kel, ha elébem áll
Ezer határ, ezer halál,
Hiszen ott vár a túlparton
Az én szabad, magyar arcom.

S nincs északon, nincsen délen
Bánatom, ha elvetélem,
Sebet kapok, mint a bátyám,
Lenn, a folyó délhatárán,
S mint az apám, idefutok,
Túl a Zsitván, az Ipolyon,
Mintha szarvas, mintha szállva,
Nem is láthatsz vízbe'-sárba,
Mint a mese, mintha szállna,
Mérföldlélő vascsizmába,
jajj, hatalmas vascsizmába,
hernyótalpas vascsizmába'

Jajj, a fejem, jajj a lábam,
Jajj, levágott kezem, lábam,
Jajj, bátyáim, jajj, apáim,
Ne tudnátok nagyon fájni,
Érhet engem most már bármi,
Tudjatok csak nagyon fájni,
Én istenem, jó istenem.

Lábujjhegyen...

Lábujjhegyen kellek én,
S gyertyát és majálist-
Pedig bejöhetnék
A tárt ajtón át is.
Azért kellek én
Felhőhöz kikötve,
Hogy én hulljak, ne a más
Időtlen időbe.

Courbet, a tökély veszett angyala

Courbet a tökély veszett angyala,
Ki átlépett olyan határokon,
Amiken nem szoktak, s érezhető,
A Szalon megvonta tőle bizalmát.

Ám akkor – ez a sors fura szeszélye –
Egy Bruyas nevű bankár megérezte,
Hogy milyen nagy tehetség ez a festő,
És támogatni kezdte.

Így tudta kiállítani Courbet
Az elutasított festményeket,
Tárlata híres volt, és az ízlés
Igazi próbája.

A „Falusi szerelmek” kettős portréja talán
Még nem okozott volna semmi botrányt,
Virginie Binet oldalt s alulról
Ábrázolt arccal, amint őt Courbet öleli.

Sem a fürdőzők rengő idomú
Nőalakjai, akiknek fara, vádlija
A legtekintélyesebb a francia festészetben,
Bár erről Proudhonnak eltérő véleménye volt.

Vagy ne merte volna megfesteni
Joanna Hiffermannt, a vöröshajú skót lányt?
A nemcsak arcát, de a combok között
őrjítő gyapját is?

A baj nem ez volt. Talán az, hogy tudta,
és hangoztatta is, hogy tehetséges,
Mit is tehet egy kritikus?
Csak nem ismétli azt, amint a művész mondott önmagáról?

A Vendome ledöntött fallikus oszlopa,
A gőgöt ostromló lett
Mind nem számít. Hanem hogy... az, hogy tudja önmagát,
S ahhoz aztán már nincs mit hozzátenni.

Ekként a művész jól tanulja meg,
Hogy kell akkora helyet szabadon felejtetni,
Ahol a kevéshez egy kicsit hozzátesz,
A sokból pedig elvesz a Szalon ítésze.

A múzsa

Micsoda múzsa voltál, spárgát
Ugrottál az éjszakába,
Erős rüsztdetet csodálták,
S úgy huppantam a deszkára,
Mint ha törzsös fenyőtörzset
Dobálnának építéskor,
S szemeid a büszke özek
Rámragyogtak. S szállt a mézpor.

Az volt a tánc. Esti udvar
Kétszemélyes vigassága,
Virágok a virág-gruppban,
Táncosok a viasz-sárga
Villanyfényben veled voltunk,
Szandálban vagy félcipőben,
Néztem magunkat a holdról
Nyáridőben, ősziidőben.

A még főbb szerkesztő

A főszerkesztő munkásőr ruhában
Jött dolgozni, kék nadrágban, ingszerű
Gombos felsőrészben, jó vattakabáttal, s volt sapkája is,
Nyaka táján pedig felvarrt piros rangjelzés és nem tudom hány csillag.

A főszerkesztő munkásőr ruhában
Miért jön a szerkesztőségbe már kora reggel?
Lehet, hogy csak nem ér rá majd átöltözni?
Vagy valami fenyegetésféle ez, hogy ő még annál is főbb?

A főszerkesztőt munkásőr ruhában
Mégkérdezhettük volna, hogy innen közvetlenül a lőtérré
Megy talán löni, robbantani,
És rohmozni, ahogyan kell azt egy főszerkesztőnek.

De a főszerkesztőt munkásőr-ruhában
Nem kérdeztem én sem, amint más sem.
Hogy miért is jön dolgozni munkásőr ruhában,
Nyaka táján felvarrt piros rangjelzéssel, nem tudom hány csillaggal.

Bak Zsuzsanna

Otthon

Hazatérek a faluba,
Otthon mindig várnak.
Gulyást főzünk, és paprikát
Dugunk az orrunkba.

Egymást üljük körbe-körbe
(Ily módon mulatunk).
Füstszag vagyok, illatár az
Erős augusztusba.

Emlékeim harcolnak még
Parasztidill ellen.
Lábaimban ritmusol még
Pesti árnyak tánca.

Vidék ütemére járok.
Másutt meg rohanok.
Hazahív még koravéne
Gyerekkorom. Ránca

Ismeretlen öregeknek,
Vashangja vonatnak.
A zajban is suttogó
Anyám kiáltása.

Hallom messze, idegenben
És mindenki másban.

Hazatérek, el is veszek

Minden kiáltásban.

Kerék Imre

Beérik

A percek bogyói szétgurulnak
 dérütöten lehulló
 leveleit számlálja a diófa
 A kertben
 rózsetüzet rakott az ősz
 Nap aranyától
 édesednek a magvak szerelmünk
 gyümölcse is beérik
 mire a csordapásztorok
 láncos bottal bezörögnek az ajtón

Törvényeikre bízva

Ne csak az égbolt ragyogókék
 ablaküvegét nézd, hajolj közel
 a földhöz, hallgasd a gyökérhomályból
 érkező rejtjeles üzenetet,
 a tél művirágaihoz szokott,
 színekre szomjazó szemed előtt
 kakascímer, mezei szarkaláb,
 mályvarózsa nyíló szeméremajka
 hintáz, hagyd nyitva érzékeidet
 az ébredő titokzatos erőknek,
 hitessék el veled, hogy nem te vagy,
 kit nemrég műszerek fényébe, műtő-
 asztalra szíjazott az orv betegség,
 rejtsd el a fűben arcod, múlhatatlan
 törvényeikre bízva sorsodat.

Patak és nyírfa

szapphói
 Bércüregből bukva elő, csörögve
 futsz alá a völgybe, kicsiny patak, te,
 benned nyírfa nézi haját s az arcát
 szűzi mosollyal.

Alkaioszi
 Te bércüregből felfakadó patak,
 míg völgyi lejtőn surrog ezüst habod,
 szűz mosollyal nyír nézi arcát,
 s lenge haját fölibéd hajolva.

aszklepiadeszi
 Sziklából kibukó, csörgedező patak,
 medret vájva kies völgybe alásietsz,
 szűz mosollyal a nyír kék csodatükrödön
 arcát nézi, selyem haját.

Iancu Laura

Gyökerek

Hajnalra megérkezik a fák közé a köd.

Elvadult kövek felett csörtet a december.

Sokadik napja hallom,
hallom: eljő az Ember.

Mondogatom, hogy nem félek,
régen nem félek már,
csak megijedek,
ha óra ébredek,
ha ablakomra csapódik egy lőtt madár.

Mondogatom, hogy nem lehet,
tovább már nem megyek.

Jönnek a fák, ajtómban kígyózó gyökerek,
ölelni akarnak,
mondogatom: pehely vagyok,
pehely vagyok,
ne fogjanak...

December volt

December volt, és hóval szórt
halállal font a tél, pusztán
mert úgy akart, s mint poshadt fát
apadt patak gödrébe hányt,
ahol az Isten angyala
sohasem járt, sohasem járt.

Évforduló

Hajnalban fölébreszt az óra.
Eléd mennék a sarokra,
legutóbb tíz éve jártál itt,
nekem minden év
hosszúra szalasztott pillanat.
A reggel utcán talál,
fényel laktat.
Aztán cseppenként szedem a kagylóból a vízfoltokat,
átültetem a virágot,
lenullázom az órát...

Serfőző Simon

Felragyogni

Udvarra a fűzfát
kapuval bezárom,
akik erre mennek,
útjukba ne álljon.

Húzódjon távolabb
a kíváncsi bodza,
ő ráér, s a Nap is
haladni hadd tudna.

Nagyon kell siessen,
nincs idő semmire.
Megállni, szétnézni?
Még szusszantani se.

Fél világ előtte,
oda kell, hogy érjen,
felragyogni reggel
a keleti égen.

Ebéd főtt

Följebb emelte
tűzhely a lángját,
főzött a lábas
leveskét, kását.

Só meg is szóta,
kanál keverte,
kis tányéromba
délben kiszedte.

Szelt a kés mellé
domós kenyeret.
Énnekem már csak
jól laknom kellett.

Földön járó

Napfürdőztem éjjel
tikkasztó hidegben.
Dombot meglékelve
édes dinnyét ettem.

Száraz kútból vödöröm
vízzel tele mertem.
Nagy vihart hallottam
zúgni a szélcsendben.

Déli verőfényben
bőrömig eláztam,
poros úton mentem
térdig erő sárban.

Földön járó léptem
fent haladt az égben.
hazatérve én már
messze füttyörésztem.

Vásári kikáltó

Tessenek, tessenek,
mi nincs is, vegyenek:
szalonnát kutyából,
kerítést kolbászból,
kéményükbe füstöt,
lábujjukra bütyköt,
pénzükből, ha futja,
púpot a hátukra,
gatyakorcba bolhát,
csak el ne ugrasszák,
holnap kenyeret,
ha nincs is, vegyenek,
rég elkelt fazekat,
jó pénzért azt is kap.

Anga Mária

Először csak a szomszédból

Először csak a szomszédból
hallatszott a sírás, aztán
a falak repedései is megeredtek.
Titokban és sötétben
maradt a magány.
Nem hallott senki semmit.
Eszembe jutott anyám temetése.

Tavas

A férfiak már ásót fogtak ilyenkor,
nem féltek a nyomában kiforduló sötétől,
a föld feketéjétől.

A szántások tetején itt-ott
még üszkösödött a hó.
De már hazafelé repültek fölöttük a madarak,
akár a beteljesedést ígérő hatodik napon.

Az asszonyok fehérre meszelték az istállókat,
lassú mozdulataikra ringott a magzat
áldott méhükben.

Teknőjükben mosták ki a réteket,
hajukba tűzve virágait.
Ha már a kendőjük nyárral telt meg,
az égre öntötték belőle a fényt.

Minden napból valami megmarad

Minden napból valami megmarad,
hiába felejténéd, nem ragaszkodnál hozzá,
legszívesebben eleven fáklyákon égetnéd el,
vagy pincék sötétjébe zárnád,
de nem lehet, mert ágyadban is
kísért minden éjszaka, nem hagy aludni,
kibékíthetetlen érzésként visszalopakodik,
mindenhol rád talál, mintha veled született volna,
mintha érte és miatta gyalogoltál volna át a hegyeken.

Minden napból valami megmarad,
még akkor is, ha szívesen felejténéd,
valami apróság, egyre csak rakódik,
beépül csontodba, mint a betegség,
beleheli szádba a bűzt, agyadba az elmezavart,
nem engedi, hogy megérintsd
a tavaszok tornácaira érkező madarakat.
Minden napból valami. Amit felejténél.

Amit most írok, az csak záradék

Amit most írok, az csak záradék.
Az elkufárkodott szavak
összefüggéstelen magyarázata,
a kihordatlan magzatok soha
nem hallott sírásának emlékére.

Itt vagyunk mind, akik most élünk,
elfogadott magányunkban, szinte boldogan,
kifeszlett reggeleinket takargatjuk
ágyunk melegével, s az évszakok
ragyogása szemünkre szürkül, mint az álom.

Az életért

Istenünk legyen velünk!
s legyenek velünk gyermekeink, az ifjak!
A férfiak termékenyítsék meg az igazságot:
sokasodjanak az igazak,
öregünk pedig ne szégyenkezzenek,
hanem emeljék magasra tekintetüket.
Nem lett világ csavargója a Magyar,
itt maradt, itt él, együtt, nyomorban,
megannyi reménytelenségben.
Istenünk legyen velünk!
Nem a bűnösöket kell keresnünk,
kiszabni életünkre, jövőnkre
büntetést, bírságot.
Ítéletünkben az életért ítélkezzünk,
a megszületendőt védelmezzük,
a jövő reménysége legyen a házunk.
Oda hívjuk és várjuk az évszakokat,
s viseljük el a tél hidegét, hitünkkel legyen teljes
lelkünkben, isteni énekeinkben az eljövendő!

Suhai Pál

Tiéd e ház

Tiéd e ház, de csak ha véded,
ha óvod, fog megóvni téged,
azé, ki benne él, ki lakja
s világra ráadásul kapja,
akár a gyermek is szülőjét,
tavaszra nyárt s a nyárnak őszét.

E ház csak ház s mindenkié ez,
ki benne él s iránta érez,
jóból elég is ennyi, hogyha
tiéd a kertje s bent a konyha
és mind, mi benne forr, hogy össze
az élted másokéval kösse.

Tiéd e ház, habár egészen
nem volt s nem is lesz terve készen,
mégis tiéd s a gondja, jussa,
az ajtaját hogy csukja, nyissa
s tiéd, míg sorsod rád kirója,
minden barátja, árulója.

Tiéd e ház, bár nincs ezüstje
s kisebb a lángja, mint a füstje,
talán ezért is fújja egyre
képét paráznál vörösebbre
a kis pimasz, amíg az üstben
a lekvár fő s mi itt az estben.

Bozók Ferenc

Történelem

Szelíd smaragdba öltözött a Vérmező.
Budán a kosztüm és a szív cserélhető.
Ragyogva leng a Vár fölött a nyári kék.
A Rózsadombnak is, talán ma megbocsátanék.

Teremtés

és gyárta az Úr odafent s alant
mérnökileg kifogástalant
s műszak után azt mondta hogy ez jó

ám műszereit már elejtette
midőn az embert teremtette
s elfeledé rá mondani hogy jó

Legbudapestibb

Vén Duna, itt van előtted a „legbudapestibb”
Mátra-nevelte fiú. Neked udvarolásként
mátrai friss levegőt hozok ócska tüdőmben.
Vérhalom utca, meg Óbuda, zezzugos utcák.
Isteni ujjlenyomat-labirintus a város.
Krúdysan indulok el, ma a „legbudapestibb”
én leszek, álmodozó, suta gyöngyösi Szindbád.

Filozófia

Gondolkodom, tehát vagyok.
Gondolkodom, tehát
elgondolom, hogy vagyok.
Gondolkodom, tehát
azt gondolom, hogy Te is vagy.
Hozzámgondollak.

Kirilla Teréz

Nagyvárosi papírmasé

Azon tűnődtem,
az utca hány jelmezt válthat,
töredezett hajnaltól
meghasadt délig,
a tér díszletei –
szökőkút, kőoroszlán, pázsit
és labirintus –
papírmasékként morzsolódtak szét
ebben a metsző látomásban,
mely úgy feszült a világra,
mint az oszlopra végleg
odaragadt plakát.

A mélyen síró város!

Ha a lelked fölé hajol,
az olyan,
mintha egy melódia
egyetlen hangtalan spirál mentén
találna vissza az életbe.

A tenger, írtad,
de nincs polifónia
a sivatagban.

A semmi tükör,
de fátyolként magára vonja
a város ezüstpáróját.
Ez a fátyol végül a szívünkre terül.
Lassan, ahogy a gyilkos pupillája tágul,
míg az áldozat mit sem sejtve
magnóliáit öntözi.

Az árnyjátékok felhúzzák
emlékeink válaszfalait.
Épp eleget ahhoz, hogy mögöttük
megtörjön a lélek.

A nappali ablakában leng
a naplemente, mint egy korallfürűt.
A párkányon olvashatatlan
kő- és levélmintázatok,
kerengenek, alászállnak, akár a pünkösdi láng,
az elveszett paradicsom, igen,
egy hófehér temetés,
ahol a végpontok úgy verdesnek,
mint Isten szempillái.
Az est, mint kávé-
tócsa csordogál, végig
az üres úton.

A város kagyló,
az apokalipszis hüvelyke,
ahol örök éjünk nem bimbózik,
és nem hervad el.

Zirig Árpád

Összegyűjtött szavaim Reggel a legrosszabb...

I.
Tolvaj szél csatangol az utcákon,
idegenként belém rugdosnak a szavak,
temetőinkben a mécsesek égnek,
az őrtüzeink némán kialszanak.
Ablakkeretek közé szökik
a tétova árnyék, mint a gond.
Bohócok kiszöknek a manézsából,
egy egész ország már a porond.

Emlékek közt eszme nyivákol
átfestett zászló, vörös halál.
Esélye van a hallgatásnak, a
gyűlölet minket újra megtalál

II.
Beborul, szomorkodik
az alkonyati arcom.
Árván maradt a fűzfa
a vesztes folyóparton.

Csontjaim között ismét
parázslék a fájdalom,
visszatérő gyász szelek
gúnyolódását dugdosom.

III.
Összeölelkező szavaimmal
Egy szál egyedül bolyongok.
Ha hozzám megvetéssel
gőgös idegenek motyognak,
édesanyám szavai
ti maradtok meg reménynek,
örök kapaszkodónak.

Reggel a legrosszabb,
mikor magamra nyitom
az ablakom,
előjön a hiány,
a visszatérő fájdalom.
Az idő ketrecében állok
Álmok nőnek körém...
a szél az arcunkat
véresre marja, a véres
arcunk néha összeér.
Meleg szavak feszegetik
a számat. Kenyérosztó
kezem símogat.
Hiányérzet nélkül
terelgetem össze az
elvesztett napokat.

Szemhéjam mögött
felhők, vonuló árnyak.
Sötétség. Fények feszülnek
(...de mindhiába...)
neki a vak éjszakának.
Gondolatok beszorulnak
a ki nem mondott szóba –
felejtí múltját,
elveszti jövőjét
a hitehagyott Európa

Jeleket rovak...

Jeleket rovak a papírra –
óráknak, heteknek, éveknek,
közben fölemészt az idő.

A múlt héten kemény fagyok voltak,
ma pedig virágzás – fehér krizantémok.
Szép otthonos ez a temető

Levendula, silószag terjeng a ködben,
őszeim ismétlődő fanyar ízei
nyitogatják a tél kapuját

Városom ismert utcáit járom.
A lakótelep tömbházai mögött
elidegenedik a világ.

Míntha megrendeltem volna,
úton vannak hozzám a hírek,
jönnek egészen a bőrömig,

minden a helyére kerül. A remény
mely téged röpködni késztet,
megfagy. Belőlem kiesik.

Lajtos Nóra

Domokos-napi gondolatok

(Szisznek Odaátra)

Emlékszem még, ott a sepsiszentgyörgyi
kopjafa mellett – nagyanyád kalácsba font
haját bontogatja és tűzpiros masnit tűz bele
leánykora hajnalpír-sugarából, majd táncra
perdül egy irigykedő rigófüttyre –
te pedig csak ott állsz, kószán elnyúló, méla
cigarettafüstöd végzetes ígéletében, mint egy
hosszú, szálnalmas nyávogás, hej –
úgy nyeled a párás ködöt és mi mögötted
elszavalunk akkor ott magunknak egy
egész temetőnyi csöndet és még
mindig az jár az eszünkben, hogy hátha
tévedtél talán és két ember közt a
legrövidebb út mégis a halál, hej –

*hej, szénája, szénája, széna kaszálója,
szénát kaszál egy legény, aranyos fiúcska,
a kalapját pörgeti, a kaszáját lengeti,
úgy hívja a párját, hej –*

így igaz, anyáink mind halottak, mert sovány
vigasz a *Beszéd* a halottnak:

hogy por vagyunk és *homu vogymuk* –

porról porra, hamuról hamura

hullunk ki végül úgyis durva

posztógatyánk szárain át,

mint két vagy egy seholsemvolt

történet, egy lázadás, mely valaha

kapukat zörgetett, és úgy dübörögte, hogy

nyitva vana zaranykapu csakbú jatok raj ta

rajta, rajta () – – () – –

de rémisztő most, és a lábnyomaid porát lehet, hogy

belepi egy háromdimenziós tömorféma, hej –

*hej, szénája, szénája, széna kaszálója,
szénát kaszál egy leány, aranyos Mariska,
a szoknyáját pörgeti (a babája döngeti),
úgy járja a táncát, hej –*

de te csak tedd össze szépen
 két kezed, mintha imádkoznál,
 közben pedig csak én fogom tudni,
 hogy valójában tenyerek közé zárt
 emlékeket szelídítesz –
 és hogy mire emlékszem
 egykori Utunkból? ne kérdezd,
 inkább hidd el nekem:
 hidat verni a mulandóság
 és az örökkévalóság közé,
 ez már olyan út,
 (és hogy kívánkozna most rímnek az az édes ének!)
 amelyen akár a Szarvasfiúk is hazatérhetnének,
 érted?! hej –
 A SZARVASFIÚK IS HAZATÉRHETNÉNEK!
 (Érted!)

offlájn apró

Keresem gyermekkorom
 füsttel mázolt kriszkkrasszait
 egy mesét a megnemtörtént boldogságról
 és egy elsápadt szobát a gyermekklinika végében.
 „Meg kell találnom!” – jeligére a kiadónál.

Eladó egy viszonylag
 kíméletlen állapotban
 lévő élet utolsó négy éve.
 „Miért rüheltetek?” – jeligére a bűnbaknál.

Egy másoltathatatlan kulcs keresi
 azt a zárva hagyott ajtót, amely elől
 elmenekült még mielőtt kinyithatta volna
 „Mi a titok nyitja?” – jeligére a kiadónál.

Eladóak egy 1994-ben zátonyra
 futott hajó emlék-roncsai
 az alfa szélességi és
 az omega hosszúsági fok közelében.
 „Szindbád nélkül” – jeliére a hajótörőnél.

Fecske Csaba

Morzsák

Hírhozó

hóvirág fehér
suttogása itt vagyok
hívom a tavaszt

Ősz

ezüst ökörnyál
libben a bokor alatt
némán sír a fű

Patak

lélekszakadva
tovarohanó patak
a Nagy Vízbe váagsz

Nyárpiros

tengernyi pipacs
honnét van ennyi piros
festéked Uram

Merénylet

fehéren habzó
kőkénybokor egy rigó
füttye verte föl

Hold

imbolygó bója
odémás öreg hold te
tudod ami volt

Hiúság

vízre hajoló
zsenge fűzek bámulják
tükörcsképüket

Ajándék

azt adtad nekem
ami terhedre volt már
a hűségedet

Barkák

bundás kis kesztyűk
a fűz vékony ujjain –
hát nem tavasz van

Gazégetés

égetik a gatz
égbe menekül a füst
lelke a kertnek

Őszi éj

kigyulladnak a
csipkebogyók virrasztó
őszi éjszaka

Remény

villámsújtotta
fa megnyomorodtál de
rügyeid bíznak